

Sygn. akt II UK 262/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku O. Sp. z o.o. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanej A. W.
o ubezpieczenie społeczne i podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 marca 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 października 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 18 października 2016 r. oddalił apelację skarżącej Spółki z o.o. O. w W. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 14 grudnia 2015 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji pozwanego z 18 września 2013 r., stwierdzającej, że zainteresowana A. W., jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, podlegała ubezpieczeniom społecznym od 2 do 31 sierpnia 2010 r. z podstawą wymiaru składek w kwocie 2.336 zł. Sąd ustalił stan faktyczny i potwierdził prawidłowość decyzji. Przedmiotem umowy było zobowiązanie do pozyskania klientów strategicznych do realizacji imprez masowych, w szczególności właścicieli sklepów wielkopowierzchniowych, pozyskanie klientów kluczowych połączone z zaproszeniem do współuczestnictwa i partycypacji w kosztach przedsięwzięcia (...). Chodziło o wykonanie zespołu

czynności (w tym szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat te czynności przyniosą (art. 750 k.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na pierwszą i ostatnią podstawę przedsądu – art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Zasadniczy mankament pierwszej podstawy przedsądu wynika z tego, że skarżąca istotne zagadnienie prawne redukuje do pytania o ocenę zastosowania prawa w konkretnej sprawie („– art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące charakteru prawnego umowy zawartej między stronami i nazwanej umową o dzieło, a mianowicie, czy ta umowa może być traktowana jako umowa o dzieło w rozumieniu art. 627 i następnych k.c. w związku z art. 1 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, czy też jako umowa o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c., do której znajdują zastosowanie przepisy o zleceniu – art. 734 i następne k.c.; a mianowicie niezbędne jest dokonanie oceny charakteru prawnego umowy, na podstawie której zainteresowany utworzył dzieło w postaci bazy danych potencjalnych kontrahentów powoda”). Nie jest to prawidłowe, gdyż przedmiotem istotnego zagadnienia prawnego jest uniwersalny problem prawny o ważkim znaczeniu dla systemu lub dziedziny prawa, a nie zastosowanie prawa w indywidualnej sprawie. Istotne zagadnienie prawne podobne jest do pytania prawnego z art. 390 k.p.c. Znaczenie ma więc kwestia prawna (problemowa) a nie ocena czy w konkretnej sprawie skarżącej Sąd prawidłowo zastosował prawo. Ocena stosowania prawa w sprawie objętej skargą kasacyjną to domena podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), ewentualnie szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.; jednak wówczas należy wykazać aż oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. To rozróżnienie prowadzi do stwierdzenia, że wniosek nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (takie zagadnienie nie zostało sformułowane i opracowane). Odwołanie się do części orzecznictwa i doktryny nie jest wystarczające, gdyż nie zastępuje wskazanego braku istotnego problemu prawnego o uniwersalnym charakterze. Negatywną

ocenę potwierdza końcowy zarzut wniosku, że „sądy niższych instancji pominęły kwestię autorskości dzieła wytworzonego przez zainteresowanego, mimo, iż powód dołączył owo dzieło do odwołania, wnosząc wyraźnie o jego ocenę pod kątem cech utworu w rozumieniu przepisów prawa autorskiego”. Nawet gdyby próbować odejść od wymagań stawianych podstawie przedsądu, to należałoby stwierdzić, że nie ma podstaw do aprobaty dla tezy, że w przypadku utworu umowa o dzieło jest zawsze umową wyłączną (jedyną). Prawo autorskie nie reguluje rodzaju umów przewidzianych dla zamówienia utworu. Kwalifikacja zawartej umowy opiera się wówczas na przepisach Kodeksu cywilnego. Autorski charakter przedmiotu umowy w ogóle nie ma wpływu na rozróżnianie umów o dzieło od pozostałych umów cywilnoprawnych. Utwór w rozumieniu prawa autorskiego nie przesądza dzieła. Art. 1 ust. 1 prawa autorskiego i art. 627 k.c. nie muszą mieć wspólnego zakresu. Dziełem mogą być umowy, które nie mają charakteru autorskiego. Prawo autorskie jest też samodzielną regulacją, z której wcale nie wynika, że o autorskim charakterze umowy przesądza tylko wykonanie jej w ramach umowy o dzieło. Utwór w rozumieniu prawa autorskiego może być dziełem w rozumieniu art. 627 k.c., jeżeli powstał w ramach umowy o dzieło. Nie jest to reguła zamknięta, gdyż utwór może powstać również w wykonywaniu stosunku pracy (art. 12 i 14 prawa autorskiego) lub umowy o świadczenie usług. Utwór w rozumieniu prawa autorskiego nie determinuje bezwzględnie rodzaju umowy (o dzieło lub wykonywanie usługi). Na tym tle traci na znaczeniu końcowe pytanie wniosku – „czy powtarzalność czynności wykonywanych w ramach zawartych umów o dzieło wyklucza uznanie rezultatu powstałego w wyniku wykonania tych czynności (autorskich materiałów) za umowę o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.”. Ponadto w zarzutach podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 k.p.c.) skarżąca nie zarzuca naruszenia prawa autorskiego w podstawie kasacyjnej. Uwaga ta wynika z tego, że w pierwszej podstawie przedsądu chodzi o istotne zagadnienie prawne występujące w sprawie.

Skarżąca nie wykazuje też, że skarga jest oczywiście uzasadniona, czyli podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oznacza to, że skarżąca we

wniosku powinna samodzielnie (odrębnie od podstaw kasacyjnych) wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek tego nie czyni. Stawia dwa zarzuty procesowe. Pierwszy obejmuje art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., ponieważ w uzasadnieniu Sądu Apelacyjnego brak jest jednoznacznego wyjaśnienia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Ten zarzut nie uzasadnia szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż uzasadnienie wyroku sporządza się po jego wydaniu, dlatego naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. już tylko temporalnie nie ma wpływu na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.). Ważniejsze jest jednak stwierdzenie, że podstawa faktyczna została wystarczająco przedstawiona w uzasadnieniu wyroku. Drugi zarzut obejmuje art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. z uwagi na pominięcie w rozważaniach Sądu Apelacyjnego istotnej części materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przez Sąd Okręgowy (...), co miało wpływ na nieustalenie prawidłowej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i tym samym na nieprawidłowe zastosowanie prawa materialnego. Zarzut nie jest prawidłowy, gdyż to art. 382 k.p.c. dotyczy pominięcia materiału zebranego w postępowaniu. Natomiast art. 378 § 1 k.p.c. również ma konkretną treść i wymaga wskazania na zarzut apelacji, który nie został rozważony przez sąd drugiej instancji i wykazania, że takie zaniechanie miało wpływ na wynik sprawy (podobnie jak w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje zaś prawo materialne, gdyż to ono wyznacza, jakie postępowanie dowodowe było konieczne dla co najmniej dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności i czy przedmiotem dowodu były fakty mające istotne znaczenie w sprawie. Skarżąca we wniosku nie zarzuca naruszenia art. 227 k.p.c. ani art. 217 § 3 k.p.c. Nie zarzuca we wniosku przede wszystkim naruszenia prawa materialnego, które wszak zawsze stanowi zasadniczy punkt odniesienia w ocenie czy naruszenie przepisów postępowania miało wpływ na wynik sprawy. Niezależnie, nie można stwierdzić, że stan faktyczny sprawy był skomplikowany i nie został wyjaśniony. Potwierdza to treść uzasadnień wyroków Sądów. Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

r.g.